سەید حەکیم: گەڕاندنەوەی سەروەری عێراق و کۆتایی پێهێنانی ئەرکەکانی هاوپەیمانێتی نێودەوڵەتی پەیامی باشبوون و دان پێدانانێکی نێودەوڵەتییە

لەدواین وێستگەی لە پارێزگای بابل، بەڕێز سەماحەتی سەید حەکیم سەرۆکی هاوپەیمانێتی هێزە نیشتمانییەکانی دەوڵەت چاوی بە کۆمەڵێك نوخبە و خەڵکی دیاری پارێزگای بابل کەوت و لەوێ جەختی لەسەر گرنگی پەیوەندیکردن بە نوخبە کرد بۆ ئەوەی ئاگاداری دۆخی مەیدانی پارێزگاکان بن دوور لە بابەتی هەڵبژاردنەکان.

سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە ئەو چاوپێکەوتنانە پەیوەندی نێوان پێکهاتەکتنی گەلی عێراقی بەهێز دەکات و پیرۆزبایی یادی لەدایکبوونی ئیمام حەسەن عەسکەری لێکردن (س□لاوی لێبێت) و ئاماژەی بە نزیکی وادەی گەڕانەوەی سەروەری عێراق کرد و لەگەل کۆتاییهاتنی ئەرکی هێزەکانی هاوپەیمانان و ئەوەشی بە پەیامێکی چاکبوونەوە و دان پێدانانێکی نێودەوڵەتی هەژمار کرد و ئاماژەی کرد کە عێراق چەندین ڕکابەری ئەمنی و سیاسی و کۆمەلایەتی تێپەڕکردوە و ئێستاش کاتی ناکۆکییەکان زمانێکی هاوبەش هەیە کە کێشەکان لەڕێگەی یاساکان و دەستوور چارەسەر دەکات و ئەوەشی بەشتێکی ئاسایی وەسفکرد لەوڵاتێکی فرە پێکهاتەی وەك عێراق.

بەڕێز حەکیم کێشەی ئابووری ئێستای بە پلەی یەکەم وەسفکرد، لێرەوە هەڵبژاردنی سەرۆک وەزیرانێکی خاوەن پێشینەی ئابووری، ئەولەویەتەکانی حکومەتی ئێستای خستەڕوو کە بریتین لە زیادکردنی بەرهەمهێنانی نەوت، هاوتەریب لەگەڵ دۆخی عێراق و زیادبوونی ژمارەی دانیشتووانەکەی، هەروەها گرنگی ناساندنی وەبەرهێنانی بیانی و چوونە ناو هاوبەشی ئابووری لەگەڵ کۆمپانیا بیانییەکان، داوای تێگەیشتن لەم سروشتەی کرد..

سەید حەکیم ئاماژەی بە نیازی حکومەت کرد بۆ هەمەچەشنکردنی شوێنەکانی هەناردەکردنی نەوت لە ڕێگەی تۆڕێکی بۆرییەوە بەر□و □ب□حرەین و سوور و دەریای ناوەڕاست، داوای لە نوخبەکان کرد پشتگیری لەو بیرۆکانە بکەن کە بەشدارن لە زیادکردنی بەرهەمهێنان و هەمەچەشنکردنی شوێنەکانی هەناردەکردن. ئاماژەی بەوەشکرد، وەبەرهێنانە دەرەکییەکان وادەکات و□□اتانی جیهان بەرژەوەندییان لە عێراقدا هەبێت، بەمەش پاڵپشتی عێراق و ڕێبازا سیاسیەکەی دەکەن. جەختی لەسەر پێویستی عێراق بۆ ئەم هەنگاوانە کردەوە، چونک□ ل□ □ب□شێکی زۆری بودجەی فیدراڵیدا پشت بە نەوت دەبەستێت..، هەروەها ترسی خۆی لە کۆتایی هاتنی قەیرانی ناوچەکە دەربڕی و بەم پێیەش بیرۆکەی هەمەچەشنکردنی شوێنەکانی هەناردەکردنی ب□ پێویست زانی.

سەماحەتی جەختی لە هەمەچەشنکردنی ئابووری و ڕزگارکردنی لە داهاتی تاکە سەرچاوە کردەوە، ئەویش بە پاڵپشتیکردنی کشتوکاڵ و پیشەسازی و گەشتیاری و وەبەرهێنان و تەکنەلۆژیای سەردەم، هەروەها ئاماژەی بەوەدا کە بابل خاوەنی توانایەکی گەورەیە و دەتوانێت بەشداری بکات لە هەمەچەشنکردنی ئابووری و ڕزگارکردنی عێراق لە دۆخی بەکاربردن بۆ دۆخی بەرهەمهێنان، وەبیریهێنایەوە کە نەوت لە سەرەتای دامەزراندنی دەوڵەتی عێراقدا بەرەو پڕۆژەی ستراتیژی و داهاتوو دەچوو نەوەکان، داوای دابەزاندنی سەقفی چاوەڕوانییەکان دەکەن لە ژێر ڕۆشنایی قەیرانی دارایدا، ئەمەش پێشنیاری ئەوە دەکات کە قەیرانی ناوچەکە بەم زووانە چارەسەر دەکرێت لە ئەنجامی ئەو فشارەی کە قەیرانەکە لەسەر ئابووری جیهانی بەجێی هێشتووە..

سەید حەکیم پشتگیری خۆی بۆ چارەسەرکردنی کێشەی چەک لە دەرەوەی چوارچێوەی دەوڵەت نوێکردەوە، ئاماژەی بەوەدا کە چارەسەرکردنی ئەم کێشەیە داواکارییەکی عێراقییە، ڕاستییەکی دەستوورییە، و بەرژەوەندییەکی نیشتمانییە، ڕوونیشیکردەوە کە ٣٠ی ئەیلول نوێنەرایەتی هێڵی دەستپێکی ڕادەستکردنی چەک دەکات، و پاشان نۆ مانگ بۆ تەواوکردنی ئەرکی چارەسەرکردنی کێشەی چەک لە سەرتاسەری وڵات و لە ژێر هەموو نازناوەکاندا، پێزانینی ڕۆڵی ڕاستییەکانە لە ڕووبەڕووبوونەوەی داعش، گەڕاندنەوە و ڕزگارکردنی زەوی و ڕادەستکردنی چەک بە هێزەکانی کۆکردنەوەی جەماوەری کە وەک دامەزراوەیەکی ئەمنی فەرمی هەژمار دەکرێت...

بەڕێز حەکیم ئاماژەی بە هەنگاوی دابەشکردنی یەک ملیۆن پارچە زەوی نیشتەجێبوون کرد و جەختی لەسەر پێویستی ڕادەستکردنی زەوییە خزمەتگوزارییەکان کردەوە کە بتوانێت گونجاو بێت بۆ نیشتەجێبوون بە چارەسەرکردنی قەیرانەکە لە ڕێگەی گەشەپێدەرانی خانووبەرە، قەرزی خانووبەرەی نەرم و دەرەکی، شارەزایی پێویست لەم بوارەدا، هەروەها لە ڕێگەی گەرەنتییە سەروەرییەکانەوە کە لەلایەن دەوڵەتەوە دابین دەکرێت، جەختی لەسەر پێویستی هەمەچەشنکردنی مۆدێلی ئابووری بە چارەسەرکردنی قەیرانەکە و جێبەجێکردنی پێداویستییەکان کردەوە خەڵکی هەموو پلەکان و توانا ئابوورییەکان، داوای پشتگیریکردنی پڕۆژەکە دەکەن بە یاسای یاسایی پێویست..

بەڕێزیان داوای لە پارێزگاری بابل کرد وەبەرهێنان بهێنێتە پارێزگاکە بە دابینکردنی هەلی کار و پڕۆژەی ئابووری کە دەرفەت بە گەشەپێدانی بەردەوام دەڕەخسێنێت، هەروەها ئاماژەی بە گرنگی دووبارەکردنەوەی ئەزموونی پارێزگاری موسەننا لە هەموو پارێزگارەکاندا کرد، ئەمەش ئاماژەیە بە ئەوەی کە بابل توانای گەشتیاری گەورەی هەیە، کە گرنگترینیان شاری دێرینی بابل و شارستانییەتە دێرینەکەیەتی، لە ساڵی 1999دا جگە لە گەشتوگوزاری ئایینی، مەرجی ئەمە بە پاڵپشتیکردنی کەرتی تایبەت و توانای دابینکردنی چارەسەری پێویست بە واقیعی ئابووری، داوای گۆڕینی بیرکردنەوەی ئابووری بەرەو چارەسەری کاریگەر و پاڵپشتیکردنی وەبەرهێنەران و دابینکردنی ژینگەی یاسایی پێویست.

سەید حەکیم مەبەستی حکومەتی پشتڕاستکردەوە بە تەرخانکردنی هەوڵەکان بە پارێزگارە تایبەتەکان و پێشینەی تایبەت بە دروستکردنی چیرۆکێکی سەرکەوتن کە لە زیاتر لە شوێنێکدا کارپێکراو بێت، هەروەها جەختی لەوە کردەوە کە ڕەوتی ئێستا لەسەر پشتگیریکردنی پارێزگارەکانی موسەننا و سەڵاحەدین چڕدەکاتەوە، ئەمەش ئاماژەیە بە ئەوەی کە پڕۆژەی پیشەسازی لە پرۆسەی چوونە ناو خزمەتگوزاریدا هەیە..

لەکۆتاییدا بەڕێزیان داوای پابەندبوونی بە لامەرکەزی ئیداری کرد بە زامنکردنی مافەکانی پارێزگاکان، بەو پێیەی ئەوان زۆرترین توانایان هەیە لە زانینی وردەکارییەکانی پارێزگاکانیان، هەروەها جەختی لەوە کردەوە کە پێدانی دەسەڵاتە دەستوورییەکانیان بە حکومەتە ناوخۆییەکان، لەگەڵ گرنگی پاراستنی ئەو دەسەڵاتانە لە قۆستنەوە و بەرژەوەندییە تایبەتییەکان، بەهۆی ڕۆڵی ئەوان لە پاراستنی سەقامگیری پارێزگارەکان، هاوکات داوای هەموارکردنەوەی یاسای پارێزگاکانیش کرد بەجۆرێک هەڵبژاردنی پارێزگار بە نیوە کە یەک بێت هەروەها لەکارلابردنیشی بە دوو لەسەر سێ دانا، جەختی لەوەش کردەوە کە ئەم هەموارکردنەوەیە سەقامگیری بە پارێزگاکان دەبەخشێت، بەمەش بەردەوامی کار و بەدیهێنانی دەستکەوتەکان باشتر دەبن...